

РІШЕННЯ

Антикризового штабу стійкості економіки
в умовах воєнного стану

Пріоритети співпраці з Урядом з підвищення рівня стійкості економіки України та забезпечення інституційної спроможності центральних органів виконавчої влади в умовах реорганізації КМУ

м.Київ

31.07.2025 р.

За участю представників Верховної Ради України, центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, Національної академії наук України, членів української сторони Ради з відбудови України у складі Глобальної організації світових лідерів Lives Amplified (США), а також структурованих об'єднань та організацій промисловців, підприємців, роботодавців, профспілок, об'єднаних територіальних громад проведено розширене засідання Антикризового штабу стійкості економіки в умовах воєнного стану (АШ) з питання **«Пріоритети співпраці з Урядом з підвищення рівня стійкості економіки України та забезпечення інституційної спроможності центральних органів виконавчої влади в умовах реорганізації КМУ»**.

Під час заходу учасники наголошували на тому, що на тлі повномасштабної війни з російським агресором на виснаження ресурсів набуває визначального характеру питання ефективного врядування та системної злагодженої роботи всіх гілок влади, діалогу із бізнесом та громадськістю тощо.

Найбільш показовою у цьому сенсі є ситуація із нещодавніми спробами втручання в діяльність незалежних антикорупційних органів, які викликали різку негативну реакцію суспільства і міжнародних партнерів.

Формальне "перезавантаження" Уряду без оприлюднення чіткої Програми його діяльності, звіту попереднього складу КМУ, аудиту галузей економіки, соціальної сфери тощо є також наслідком зазначеної вище тенденції зниження інституційної спроможності в системі державного управління.

Учасники висловили незгоду із рішенням щодо ліквідації Міністерства аграрної політики та продовольства і Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості – центральні органи виконавчої влади, які відповідають за базові напрями економіки — агросектор і промислову політику, критично важливі для країни. До прикладу, АПК – це 15% ВВП, а також 60% валютної виручки українського експорту.

Темпи зростання економіки у 2025 році залишаються вкрай низькими. За даними статистики, приріст ВВП за перше півріччя становив лише +0,8%, що втричі менше запланованих показників. Інфляція споживчих цін - понад

14%, промислова інфляція — понад 40%. На тлі високої вартості енергетичних, кредитних ресурсів це значно погіршує платоспроможність внутрішнього ринку та знижує конкурентоздатність виробництва.

Показник ВВП складає наразі 77% від рівня 2021 року. Основний приріст забезпечують не реальний сектор економіки, а передусім сфера послуг - торгівля, банківський сектор, держуправління.

Системне значення має проблема з надходженням капітальних інвестицій - лише 5–6% ВВП, що вдвічі нижче довоєнного рівня. Частка приватного капіталу скорочується: прямі іноземні інвестиції (без реінвестування) за січень–квітень 2025 р. склали лише \$402 млн (для порівняння — \$910 млн за той самий період 2024-го).

За даними Світового банку, рівень бідності в Україні за два останніх роки зріс з 23% до 37%.

Згідно з розрахунками Мінсоцполітики розмір прожиткового мінімуму на одну особу в розрахунку на місяць у цінах червня 2025 року становив 8421,94 грн. Понад 56 % пенсіонерів отримують пенсію у розмірі до 5000 грн. Середня пенсія – 6,410 грн 17 коп.

Попри ухвалення в жовтні 2024 року Стратегії демографічного розвитку, її реалізація практично не просувається: цільові програми відсутні, у бюджеті - брак коштів для повернення українських біженців, адаптації ринку праці, підтримки молоді. Більше 7 млн. українців перебувають за кордоном як біженці, і частка тих, хто успішно інтегрується за кордоном та не планує повернення, стабільно зростає.

Так, за даними європейських досліджень, у 2024 році, рівень зайнятості мігрантів з України значно виріс порівняно з 2023 роком у більшості країн і на регіональному рівні підвищився до 64%. Присутність значної кількості мігрантів з України позитивно впливає на ВВП та бюджет країн-сусідів. За різними оцінками, українці забезпечують до 2.4 п. річного зростання ВВП Польщі.

Деструктивні тенденції простежуються в сфері ринку праці. АШ вже неодноразово порушував тему дисбалансу в оплаті праці в державному секторі. Так, середня зарплата керівництва провідної державної монополії НАК «Нафтогаз» становить близько 2 млн грн на місяць, тоді як в середньому по нафтопереробній галузі — 23 тис. грн. У державних регуляторах (Антимонопольний комітет, НКРЕКП) штат отримує заробітні плати, що у 4-5 разів вище, ніж у кваліфікованих представників бюджетної сфери, зокрема, лікарів та освітян.

Проблема інституційної неспроможності загострюється також через хибну кадрову політику та масштабну корупцію.

На думку учасників засідання, неготовність влади представити суспільству програму дій Уряду, яку має підтримати парламент, та водночас чергові ситуативні міжвідомчі перетворення на кшталт ліквідації Мінстратегпрому чи Мінагрополітики, свідчать про відсутність системного працюючого сценарію забезпечення стійкості національної економіки та її розвитку під час війни.

Сьогодні надзвичайно важливо змінити інерцію ситуативних рішень і перейти до системної комплексної політики, що враховує реальні виклики — від демографічної кризи та перекосів на ринку праці до втрати обсягів промислового виробництва і відтак загрози поглиблення кризи індустріального потенціалу.

Антикризовий штаб закликає до діалогу з консолідації зусиль і ухвалення рішень, які відповідатимуть завданням стійкості економіки та поетапного відновлення ресурсної самодостатності.

За результатами розгляду учасники засідання Антикризового штабу вирішили:

1. Звернутися до Президента, Верховної Ради, Кабінету Міністрів України щодо необхідності представлення КМУ нормативно затвердженої Програми діяльності Кабінету Міністрів, підготовленої на основі оцінки діяльності минулого складу КМУ в умовах воєнного стану, аудиту поточного стану галузей економіки, а також з урахуванням завдань комплексного Плану відновлення країни.

2. Наголосити на принциповій підтримці правового відновлення незалежності антикорупційних інституцій та необхідності покращення результативності їхньої роботи у протидії масштабній корупції під час війни, створення сприятливих умов для розвитку бізнесу та інвестицій в економіку країни.

3. З метою забезпечення відбудови України на принципах індустріально-інноваційного розвитку, збільшення питомої ваги переробної галузі, підтримання інституційної спроможності та функціональних напрямків, зокрема у сфері регулювання промислового виробництва, а також збереження професійних кадрів, відповідальних за розробку та реалізацію державної промислової політики, розвиток стратегічних галузей промисловості, у т.ч. переробної, звернутися до Президента України, КМУ з питання відновлення у складі центральних органів виконавчої влади Мінстратегпрому та Мінагрополітики.

4. З урахуванням загрозливих тенденцій у сфері збереження та розвитку людського потенціалу, забезпечення якості життя в Україні, нарощування

темів відриву України у дотриманні соціальних стандартів від країн-реципієнтів українських біженців, Кабінету Міністрів України вжити заходів з більш справедливого запровадження стимулів праці у державному секторі, та адаптації показників соціальних стандартів на 2026 рік до наявних викликів збереженню людського/трудового потенціалу країни.

5. З метою сприяння розширенню участі іноземних приватних інвесторів у процесах економічного відновлення України за підсумками міжнародної конференції для інвесторів *(вересень 2025 р., Вашингтон, США)*, організованої Глобальною організацією світових лідерів Lives Amplified та Радою з відбудови України сформувати пакет інвестиційних проєктів як складової реалізації Плану відбудови України.

**Президент УСПП,
Співголова Національної тристоронньої
соціально-економічної ради**

А.К.Кінах